

Päivämäärä: 11.10.2021

Tulevaisuuden kansalaisten ja asiantuntijoiden tiedepääoma ja päätöksenteko: ”KidNet – alakoululaisten tieteellisen lukutaidon vahvistaminen”

Tietoa tutkimukseen osallistuvalla

Olet ottamassa osaa Turun yliopistossa järjestettävään tieteelliseen tutkimukseen, jonka tekee FINSCI-konsortioon ja KidNet-Oppiva Saloon kuuluva tutkimusryhmä. Tutkimusaineistoja voidaan yhdistää muihin konsortiossa kerättyihin tutkimusaineistoihin. Tämä tietosuojaseloste kuvaa sitä, miten henkilötietojasi tullaan käsittelemään tutkimuksessa. Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Voit jättää osallistumatta tutkimukseen tai keskeyttää osallistumisen ilman kielteisiä seuraamuksia. Jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen, ennen keskeytystä kerättyä aineistoa voidaan kuitenkin käyttää tutkimuksessa. Tämän selosteen kohdassa 15 kerrotaan tarkemmin, mitä oikeuksia sinulla on ja miten voit vaikuttaa tietojesi käsittelyyn.

1. Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Turun yliopisto

Osoite: Kasvatustieteiden tiedekunta (Assistentinkatu 5), 20014 Turun yliopisto

Yhteys henkilö tutkimusta koskevissa asioissa:

Nimi: Anni Vidbäck

Osoite: Kasvatustieteiden tiedekunta, Opettajankoulutuslaitos. 20014 Turun yliopisto

Puhelinnumero: 050 3548 048

Sähköpostiosoite: ahvidb@utu.fi

2. Kuvaus tutkimuksesta ja henkilötietojen käsittelystä

Tutkimus jakautuu kahteen osioon, joista ensimmäisen tavoitteena on kuvata, millainen osaamisen taso alakoululaisilla on seuraavilla tieteelliseen lukutaitoon kuuluvilla osa-alueilla: tiedonhaku, tiedon arviointi ja tiedon ymmärtäminen sekä syntetisointi. Lisäksi tavoitteena on selvittää, millaisia tiedonhaun ja -lukemisen strategioita oppilaat käyttävät. Tavoitteena on myös kartoittaa oppilaiden tiedepääomaa, minäpystyvyyttä ja ennakkotietoja sekä näiden yhteyttä tieteelliseen lukutaitoon. Oppilailta kerätään myös palautetta ja kokemuksia kokeilun aikana tehdyistä tehtävistä. Toisen osion tavoitteena on kartoittaa, millaisia haasteita tieteellisen lukutaidon ohjaaminen nykypäivän tietoympäristössä asettaa opettajalle. Tavoitteena on myös selvittää, miten KidNet -digitaalinen oppimisympäristö voi tukea opettajaa tieteellisen lukutaidon opetuksessa. Tavoitteena on, sekä teorian että empiirisen tutkimuksen pohjalta, rakentaa malli, joka tukee opettajaa oppilaiden tieteellisen lukutaidon opettamisessa.

Oppilaat osallistuvat tutkimukseen osana normaalia koulutyötä. Tutkimusprosessissa oppilaat tekevät tiedon hakuun, arviointiin, yhden tekstin ymmärtämiseen sekä yhteenvedon laatimiseen liittyviä harjoituksia ja tehtäviä autenttista nettiympäristössä simuloivassa digitaalisessa ympäristössä. Lisäksi tutkimusprosessin aikana vastataan lyhyisiin kyselyihin. Tehtäviä ja harjoituksia tehdään sekä yksin että ryhmissä. Digitaalinen ympäristö tallentaa tehtävät ja vastaukset sekä kerää tietoa tehtäviin käytetystä ajasta ja tehtävien aikana tehdyistä valinnoista. Opettajat osallistuvat tutkimukseen osana työpäiväänsä. Opettajien oppilailleen antamaa ohjausta havainnoidaan osallistuvan havainnoinnin keinoin. Havainnot kirjataan havainnointilomakkeeseen.

Päivämäärä: 11.10.2021

Joitakin oppitunteja myös audioäänitetään. Opettajien kokemuksia tieteellisen lukutaidon ohjaamisesta ja KidNet –digitaalisen harjoitusympäristön käytöstä selvitetään haastatteluiden avulla. Tutkimukseen osallistuvilta/ heidän huoltajiltaan pyydetään erillinen suostumus tehtävien ja muiden antamiensa tietojen tutkimuskäyttöön.

Tutkimusaineisto kerätään digitaalisissa Neurone ja KidNet –ympäristöissä sekä Webropol-ohjelmassa. Oppilaat siirtyvät järjestelmiin opiskelukäytössään olevan sähköisen oppimisympäristön kautta, johon he kirjautuvat henkilökohtaisella käyttäjätunnuksellaan. Oppilaat kirjautuvat omalla käyttäjätunnuksellaan myös Neurone ja KidNet –ympäristöihin sekä Webropol-ohjelmaan. Opettajien osalta aineistonkeruuseen käytetään audioäänityslaitteita haastattelujen ja havainnointien osalta sekä havainnointilomaketta.

Suorat tunnistetiedot poistetaan ennen analysointivaihetta ja säilytetään erillään analysoitavasta tutkimusaineistosta Turun yliopiston Seafire-kansiossa. Pääsy Seafire-kansioon on ainoastaan vastuullisella tutkijalla ja projektihoitajalla. Tutkimusryhmälle siirtyy ainoastaan ID-koodilla varustettu tutkimusaineisto. Tutkittavalla on oikeus milloin tahansa tutkimustilanteen aikana ja syytä ilmoittamatta keskeyttää osallistuminen. Tutkimuksen keskeyttämisestä ei aiheudu hänelle kielteisiä seuraamuksia.

Taustatietoina käytettävät oppilaan henkilötiedot eli oppilaan nimi ja digitaalisen oppimisympäristön käyttäjätunnus sekä oppilaan äidinkieli kerätään oppilaalta. Muut oppilaan taustatiedot kysytään opettajilta. Taustatietoina ovat oppilaiden äidinkielen ja ympäristöopin arvosanat. Opettajien osalta taustatietona käytettävä henkilötieto on opettajan nimi. Kaikkiin kysymyksiin vastaaminen on vapaaehtoista.

Henkilötietojen käsittely tässä tutkimuksessa perustuu asianmukaiseen tutkimussuunnitelmaan ja tutkimuksella on vastuuhenkilö. Tutkimuksessa kerättyjä tietoja käytetään ja luovutetaan vain tieteellisiin tutkimustarkoituksiin sekä muutoinkin toimitaan niin, että tutkittavaa koskevat tiedot eivät paljastu ulkopuolisille.

3. Tutkimusryhmän vastuullinen yhteysthenkilö

Nimi: Mirjamaija Mikkilä-Erdmann
Osoite: Kasvatustieteiden tiedekunta, Opettajankoulutuslaitos,
Puh.: +358 40 5900136
E-mail: mirmik@utu.fi

4. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Turun yliopiston tietosuojavastaava on tavoitettavissa sähköpostitse osoitteesta: dpo@utu.fi.

5. Henkilöt, jotka osallistuvat henkilötietojen käsittelyyn

Mirjamaija Mikkilä-Erdmann, projektinjohtaja
Anni Vidbäck, vastuullinen tutkija
tekninen asiantuntija

Päivämäärä: 11.10.2021

Lisäksi henkilötietoja voivat käsitellä hankkeen johtajan suostumuksella myöhemmin ryhmään liittyvät tutkijat. Tutkimusta suorittavat FINSCI-konsortion tutkimukseen osallistuvat tutkimusryhmät ja avustajat. Tutkimuksen suorittajiin kuuluvat lisäksi mahdolliset opinnäytetyöntekijät (pro gradu, väitöskirja).

6. Tutkimuksen nimi sekä tutkimuksen kesto

Tutkimuksen nimi: Tulevaisuuden kansalaisten ja asiantuntijoiden tiedepääoma ja päätöksenteko: Osatutkimus ”KidNet – alakoululaisten tieteellisen lukutaidon vahvistaminen”

Henkilötietojen käsittelyn ajallinen kesto: Viisi vuotta hankkeen päättymisen jälkeen.

7. Henkilötietojen lainmukainen käsittelyperuste

Henkilötietoja käsitellään seuraavan, tietosuoja-asetuksen 6(1) artiklassa mainitun, käsittelyperusteen nojalla:

- rekisteröidyn suostumus;
- käsittely on tarpeen sopimuksen täytäntöön panemiseksi;
- rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen;
- käsittely on tarpeen rekisteröidyn elintärkeiden etujen suojaamiseksi;
- käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi:
 - tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastollisia tarkoituksia varten;
 - tieteellisten aineistojen tai kulttuurisperinnöllisten materiaalien arkistointia varten;
- rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettu etu.

8. Tutkimusmateriaaliin sisältyvät henkilötiedot sekä suojaomenpiteet

Suorana henkilötietona käytetään ainoastaan nimeä / käyttäjätunnusta.

Vastuussa oleva tutkija/tekninen asiantuntija muuttaa nimen/käyttäjätunnuksen pseudonyymiksi ID-numeroksi.

Avainkoodi säilytetään erillään tutkimusdatasta hankkeen salasanasuojatulla verkkolevyllä.

9. Erityiset henkilötietoryhmät (arkaluontoiset henkilötietoryhmät)

Tutkimuksessa ei käsitellä erityisiä henkilötietoryhmiä.

Päivämäärä: 11.10.2021

10. Henkilötietojen keräämisen lähteet

Käyttäjätunnus tulee koulun sähköisestä oppimisympäristöstä. Nimitieto ja oppilaan äidinkieli kerätään suoraan oppilailta. Opettajilta kerätään taustatietoina oppilaiden äidinkielen ja ympäristöopin arvosanat. Opettajan nimitieto kerätään opettajalta.

11. Henkilötietojen siirtäminen ja jakaminen kolmansille osapuolille

Suoria henkilötietoja ei siirretä tutkimusryhmän ulkopuolelle.

12. Henkilötietojen siirtäminen EU:n tai ETA:n ulkopuolelle

Henkilötietoja ei siirretä Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

13. Automaattinen päätöksenteko ja noudatettavat suojatoimet

Automaattista päätöksentekoa ei toteuteta käsiteltäviin henkilötietoihin.

Henkilötietoihin sovelletaan seuraavia suojatoimia:

Aineisto on salassa pidettävää.

Kirjalliseen materiaaliin sovellettavat suojatoimet:

IT-järjestelmissä toteutettava henkilötietojen käsittely: Aineistoa käsitellään vain Turun Yliopiston salasanasuojatuilla tietokoneilla ja tiedot säilytetään salasanasuojatusti projektin verkkolevyllä. Pseudonyymit tiedot säilytetään Turun yliopiston omassa GDPR-säännösten mukaisessa Seafile -pilvipalvelussa.

Muu:

Suorien tunnistetietojen käsittely:

Tutkimuksessa mukana oleva tutkija/tekninen asiantuntija muuttaa aineiston henkilötietona käytettävän henkilötunnisteen juoksevaksi ID-numeroksi. Muut aiemmin mainitut tiedot (oppiaineiden arvosanat) ovat tutkimuksen taustatietoja, joita tarvitaan analyysivaiheessa ja ne sisältyvät myöhemmin tutkijoille avattavaan dataan.

Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa.

Analysoitava aineisto sisältää suorat tunnistetiedot.

Perustelut:

Päivämäärä: 11.10.2021

14. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Tutkimusaineisto arkistoidaan:

- ilman tunnistetietoja
 tunnistetiedoin

Aineisto hävitetään Turun yliopiston palvelimilta 5 vuotta hankkeen päättymisen jälkeen. Anonyymi aineisto siirretään IDA - tietokantaan.

15. Oikeutesi rekisteröitynä sekä näihin tehtävät poikkeamat

Rekisteröidyn oikeuksiin tehtävät poikkeamat

Tietosuoja-asetuksen sekä kansallisen tietosuojalain nojalla rekisteröidyn oikeuksiin voidaan tehdä tiettyjä poikkeamia, kun henkilötietojen käsittelyperusteena toimii tieteellinen tutkimus ja oikeuksien toteuttaminen tekisi käsittelyn tarkoituksen (tässä tapauksessa tieteellisen tutkimuksen) joko mahdottomaksi tai aiheuttaisi huomattavaa haittaa käsittelylle.

Tarve tehdä poikkeamia rekisteröityjen oikeuksiin arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Tämän tietosuojaselosteen tutkimuksessa on todennäköisesti tarpeen tehdä poikkeamia seuraaviin rekisteröityjen oikeuksiin:

- Oikeus saada pääsy tietoihin (Artikla 15)
 Oikeus tietojen oikaisemiseen (Artikla 16)
 Oikeus tietojen poistamiseen (Artikla 17)
 Oikeus käsittelyn rajoittamiseen (Artikla 18)
 Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä (Artikla 20)
 Vastustamisoikeus (Artikla 21)

Perusteet tehtäville poikkeamille sekä tehtävien poikkeamien ulottuvuus: Poikkeukset harkitaan tapauskohtaisesti. Kyse on tieteellisestä tutkimuksesta ja pseudonymisoidusta aineistosta, joka siirtyy projektin aikana anonyymiksi avoimeksi dataksi.

Oikeus valituksen tekemiseen

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetulle, jos koet, että henkilötietojasi on käsitelty soveltuvan tietosuojalainsäädännön vastaisesti.

Tietosuojavaltuutetun yhteystiedot:

**TURUN
YLIOPISTO**

6 (6)
**TIETEELLISEN TUTKIMUKSEN
TIETOSUOJASELOSTE
EU:n yleinen tietosuoja-asetus
artiklat 13 ja 14**

Päivämäärä: 11.10.2021

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki
Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki
Puhelinvaihte: 029 566 6700
Sähköposti (kirjaamo): tietosuoja(at)om.fi